

"השרח החלבי" לתורה

ולחסד לעיני שופטי הארץ ההיא וכו' ויראו אויבי ויבושו ועלי הטה חסד ורחמים ועל משמרת אעמודה ללמוד וללמד מה שהייתי חושב שהוא הנכון ופתי יאמין לכל דבר אך אין הכוונה נכונה פעם בחוץ פעם ברחובות ואצל כל פנה לשאול על הפירוש של פסוק במתכונתו ואין מפיך רצון כי הרבנים משיבי מלחמה שעה אינם נפנים לשאלת איש אשר כמוני נבזה וחדל אישים ובפרט לל' ההגרי כמעט זר בעיניהם מה להם ולצרה זו ואהי כמצחק בעיניהם ומבני עמינו אשר כמונו זה אומר ככה וזה אומר ככה כמו פסקי הראש ואין אחד גולה מהם את אזני אשר ע"כ נערת חצני ובאתי לבקש ולחפש בדברי המפרשים ז"ל אשר מימיהם אנו שותים ולולא ז"ל חכמתם ותורתם ופי' כבר ח"ו נשתכחה כמו אדון המפרשים רש"י זלה"ה ואחריו קב ונקי הרד"ק זלה"ה ומו"ר אביו הריק"ם זלה"ה ורבים זולתם ורבינו ס"ג זלה"ה הכל כללם הרד"ק בספרו ספר השרשים וגזעו מחליקו הוא הכה את ב אריאל וכו' ובפרט לימוד התלמידים שצריך ידיעה רבה והנהגה נכונה בלי שגגה כי שבושא כון דעל עאל ובפרט בתורה ובנביאים ובכתובים צריך המתנה גדולה להוציא הדברים מן הכח אל הפועל וכל שכן ב"ל ההגרי הנהוג במדינתנו זאת יותר משאר לשונות העמים ולהמליץ הפסוק מ"ל הקדש לל' ההגרי הנז' ויהיה כבוד על הל' ולא יחליף אותו ולא ימירנו בהבנה בלתי נכונה ויהיה כדורך ענבים בגת ויצא שכרו בהפסדו ואין נכון וכו' כל זה ראיתי בעצמי ואחשבה לדעת זאת וכו' עד אבא אל מקדשי אל הם המפרשים זלה"ה אך מחסרוני שאין לי ספרים כי עני ואביון אני וכו' ועכ"ז דחקתי על עצמי וקניתי לי אלה ב' בני היצהר העומדים על פירוש התורה שהיא ארון הברית שנתנה מאדון כל הארץ והם הנז"ל ומהם פרנסתי ופרנסת בני (!) ביתי ונדדתי שינה מעיני הייתי ביום אכלני חורב והוא הלימוד ביום עם התלמידים הגות פי ולשוני וקרח בלילה לכתוב לי ספר פסוק שלם בלילי החורף עד חצות לילה אקום וכו' כדי לידע הבירור הפרוש הפסוק על מכונו ועם כל זה לא עלה בידי כהוגן וכשורה כי עשיתיו במהרה בלי המתנה ובלי שורש המלה ויצא כגורן מלא תבן בלי בר ואיבדתי לילות וימים ושנים כמו חמשה שנים כי במקום שיבוא המלה זרה והפירוש שלה יבוקש ואיננו כי בפרט פסוק שלם ובלתי מנוקה משגיאות ובפרט בנביאים של ישעיה ע"ה ותרי עסר כי לא ילאה הקורא בהם להבין פי' על אמיתתם כולו היה כסף סיגים וכו' וכו' כלל העולה כמ"ש החוקר המהירות תביא אליה חרטה וניחמתי כי עשיתים וכתבתים במהירות ולבי בל עמי היה מצד עניותי כמשמעו ומצד עניות דתורה ולא בינת אדם לי ועם כל זה אנסתי עצמי לחזור על הראשונים ולהעתיק באורך וברוחב ובפי' על נכון מאשר חנני אלהים להבין דבריהם ז"ל וממני לא יצאו כבושים כי מה אני לבא אחרי המלך מאן מלכי רבנן את אשר כבר עשוהו ותיקנוהו דבר דבור על אופניו מנוקה מכל סיג ושגיאה סולת נקיה בהמצאה והמאירים עינינו באור תורתם וחכמתם וזה לי קרוב לחמש שנים שהתחלתי זה הספר הנקרא **נוה חביב** לשני הכנות אמרה תורה ידיד דה'

והכסף יענה והשכל אזי יחנה ולולי חסדיו יתברך ותורתו אלינו ברחמיו בהראותו לנו דרך החיים על ידי נביאיו וחכמיו אזי עבר על נפשנו המים הזדונים והם המים המרים המאררים מי ראש ולענים אמונות כוזבות פורחות באויר ואין להם על מה שיסמוכו אבל אנחנו עמו וצאן מרעיתו כמ"ש עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן לקבל אלהותו ומלכותו עלינו לעולם ועד הגם צרותינו רבו כמו רבו ואין הקומץ משביע וכו' עם כל זה ניחל ונצפה לישועתו וכבר הבטיחנו על יד נביאו נאמן ביתו מרע"ה כמ"ש ואף גם זאת בהיותם וכו' לא מאסתים ולא געלתים כי אני ה' אלהיהם ודי לנו בנחמות אלו כמ"ש לולי תורתך שעשועי ר"ל לולי שבתורתך כתוב שעשועי שהם הנחמות והשמחות שעתידין להיות אז אבדתי בעוניי בגלות וכן כמה וכמה מעלות טובות למקום עלינו בעשותו לנו כמה ניסים ונפלאות מימים ימימה ומימי עולם ומשנים קדמוניות בימים ההם ובזמן הזה ולא הניח לאיש לעושקנו מה גדלו מעשיך ה' בעשותו עמנו כמה חסדים וטובות ואף אם יבא לנו איזה יסורין לפעמים הם לכפרת עונותינו כי אין אנו יודעים על מה ועל מה וז"ש מאד עמקו מחשבות השם ההן והמשפט והיסורין וע"ז סמך ליה איש בער וכו' ועם כל זה הבטיחנו ע"י נביאיו לא למענכם אני עושה וכל שכן שהבטיחנו בביאת מלכנו משיחנו יר"ה וימלא כבודו את כל הארץ ויראו עינינו במלכותו לעיני כל העמים וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו וישמח לבנו בהקיצו את מתי עמינו כמ"ש יחיו מתוך נבלתי יקומון הקיצו וכו' יחזו אויבינו ויכלמו שונאינו ותכסם בוש כמ"ש ותרא אויבתי ותכסה בוש ויעטו כמעיל כלימה ואז יאמרו הגדיל ה' לעשות עם אלה. ומה נאמר ומה נדבר וכו' בגלות הארוך הזה המר והנמהר אשר לא עלתה על לב שום נביא או שום תנא או חכם שיתעכב כ"כ זמן ביאת הגואל אבל מצד עונותינו ופשעינו שהאריכו קיצינו כמ"ש ז"ל כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ועכ"ז אנו מחכים ומצפים ומייחלים עת באו כמ"ש אם יתמהמה חכה לו וכו' והוא שנתרצה לפניו בתשובה שלימה ובעבודתו הנכונה בלי שום פקפוק ובלי שום פנייה. והנה נתתי אל לבי אני העבד הכותב אשר בשם רבי יונה כי בער אנכי מאיש וכו' ללמד בני ישראל תורה שבכתב ושבעל פה באתי ללמד ונמצאתי למד לא זה הדרך ולא זה העיר אלא כחותה על הגחלים ובפרק בפסוק מן הטעם והדקדוק איזה הדרך ישכון אור והחכמה מאין תמצא וכו' ואני בער ולא אדע הזה או זה יכשר כי היום קצר וכ"ש אין לי מנוח אשר יטב לי מלאכה הראויה להתכבד כי מנעורי גדלתי וממקום למקום וכו' וימי עברו וחלפו ויכלו ביגון חיי ושנותי באנחה וכו' ובכל זאת לא יתנני הזמן השב רוחי כי ישביעני ממרורים והרוני לענה ולדון אותי בד' מיתות סקילה שריפה הרג וחנק הכל בידי שמים והאל אשר בו שמתי מבטחי ותקותי עזרני והצילני מכמה פגעים רעים ושעות רעות אשר לא ידעתי חמורות אחת מיני אלף וכו' אחת לאחת למצוא חשבון והנה מלאני לבי לעמוד ולשרת בזאת המלאכה מלאכת שמים תחת הימים ההם וכו' אל מלך יושב על כסא רחמים נתנני לחן